

Márai Sándor írja: „Már régen gyanítom, hogy a sport lelkesebb hívei közül valaki agyonver egyszer azért a szerény, de a tömegőrület szemlélése közben évről-évre tisztultabb, határozottabb véleményemért, mely röviden úgy szól, hogy a sport ártalmas az egészségre és hülyít.” Ezt pedig Kodály Zoltántól olvashattuk: „Adják az iskolai énekre a tized, századrészét annak, amibe futballfölelyünk az államnak kerül: rövid idő alatt elsők lennénk ebben is... Kinek az élete szebb a futballfölelytől? Mennyivel lesznek okosabbak lelkileg vagy akár testileg fejlettek a milliók attól, hogy kétszer 11 ember futkos és rugdos a pályán?”

Ismerjük ezeket a véleményeket a mai közéleti vitákból is, és el is gondolkodtatja az embert időnként, vajon normális-e, hogy ennyi pénz mozog a sportban, hogy ilyen figyelem hárul rá.

Nos, az azóta eltelt idő történelmi távlatából egyértelmű, hogy Kodály és Márai tévedett. Az előbb idézett állításaikban legalábbis. Ami hatvan, hetven évvel ezelőtt még két ilyen hatalmas elmének is kétséges volt, az mára teljesen világos: a gazdag magyar kultúrának nemcsak elválaszthatatlan és fontos része a magyar sport, de a huszadik században talán a legnagyobb hatású is volt. A sport révén olyan területen tudták szó szerint az egész világ csodálatát kivívni a magyarok, amely nyelvek, vallások és politika fölöttisége, közérthetősége, általános népszerűsége miatt minden más művészeti vagy tudományos sikernél több ember élménye lehetett. A Trianon utáni Magyarország elveszítette katonai erejét, pezsgő kultúrájú nagyvárosait, egyetemei, színházai, folyóiratai, iskolái jelentős részét, később tiltották, üldözték kultúráját, vallásait, nagy művészeit. A nagyhatalmak és diktatúrák szorításában, a kisebbségi vagy emigráns lét küzdelmeiben sokszor a sport volt az egyedüli lehetőség tehetségünk kibontakoztatására, nemzeti önazonosságunk és büszkeségünk megélésére, közösségeink erősítésére. Az Aranycsapat balszélsőjét, Czibor Zoltánt idézve a válogatott mérkőzése volt az egyetlen hely az ötvenes években, ahol az emberek közösen elénekelhették, amit mi itt az előbb, hogy „Isten, áldd meg a magyart”. A Márai VAGY Puskás kérdésre tehát a mi válaszuk az, hogy Márai ÉS Puskás, hiszen amíg Márai Sándor Olaszországban vagy az Egyesült Államokban elszigeteltségében is a magyar nyelv, a magyar kultúra lelkiismereteként élt és alkotott, addig Puskás Ferenc Magyarországon majd Spanyolországban vagy éppen Ausztráliában adott a hangos sikereivel naponta hitet és egymástól távol is közösségi élményt a világ magyarságának. Ide, a Nemzeti Színházba Szepesi Györgytől érkeztem. Egykor éppen ő, a magyar sportújságírók örök példaképe, az Év Sportolója Gála egyik alapító atyja fogalmazta meg elsőként az akkor még talán megmosolygott tételt: Hajós Alfréd, Takács Károly, Papp László, Balczó András és a magyar sport többi, kultúrateremtő óriása igenis egy kategóriában említendő Kodály Zoltánnal, Bartók Bélával, Szentgyörgyi Alberttel, a világot éppen úgy szebbé és jobbá tevő művészeinkkel és tudósainkkal. Ma már ez sokak számára nyilvánvaló.

Éppen Szepesinek a Kárpát-medence minden magyarjához eljutó közvetítései és azok nemzedékeken átívelő hatása teszi világossá, hogy a sport mennyivel több egy kocsmai verekedésnél vagy pubertásos futási ingernél, ahogy Márai, nagyon szellemesen egyébként, egykor kifigurázta. A felmérhetetlen ereje, az új generációkat inspiráló példaképei, az egész nemzetet büszkévé tevő, világraszóló teljesítményei miatt. Hiszen lehet-e leszólni és öncélúnak minősíteni azt, amikor hatszáz verset küldenek be az olvasók a Népsport szerkesztőségébe a 6:3 másnapján? Amikor a hatóságok zaklatásai ellenére székelyek tízezrei vonatoznak rendszeresen Bánffyhunyadra, mert ott jobban befoghatók a Magyar Televízió sportközvetítései? Vagy amikor – szintre szó szerint – egy ország fut együtt Balczó Andrással? Lehet-e kevesek hóbortjának és fölöslegesnek nevezni azt a sportot, amelyet fénykorában minden iskolában, munkahelyen, gyárban, cserkészcsapatban űztek Magyarországon, amely a '86-os magyar-brazil előtt százakat vett rá, hogy már a jegypénztárak megnyitása előtti éjszakán a Népstadion mellett aludjanak, és amely két éve is magyarok tízezreit vonzotta Marseille-be vagy a Nagykörútra? A sport nevelés, a sport közösség, a sport nemzeti öntudat, a sport egészség, a sport kultúra. És nekünk, magyaroknak talán még annál is egy kicsit több.

Tisztelt hölgyeim és uraim, kedves vendégeink!

1958 a magyar történelem szomorú éve. Ekkor végezték ki a forradalom miniszterelnökét, Nagy Imrét és további vértanúk sorát, miközben minden idők legismertebb magyar sportolója, Puskás Ferenc világhírű társaival együtt globális eltiltását töltötte. Ekkor döntött úgy a száz éve született, 70 évvel ezelőtt Roland Garros-győztes teniszesező, Asbóth József is, hogy külföldön folytatja az életét. A gonosz és cinikus megtorlás áldozatainak heroikus küzdelme azonban nem volt hiábavaló. Magyarországon sok minden nem fordulhatott elő többé, ami a többi kommunista diktatúrában igen. És sok minden szabad volt, amit másutt még nagyon sokáig nem. A Kinizsi neve ismét FTC-re változott, lett lottó, televízió és lett Év Sportolója-választás. Olyan újdonságok, amelyek azóta is részei mindennapjainknak. Olimpiai bajnokaink, sporthőseink, az elmúlt hatvan esztendő „év sportolói” értékálló, ma is megsüvegelendő teljesítményük révén megbecsült emberek a mai Magyarországon és végre azoknak is elmondhatjuk, mennyi örömet szereztek nekünk, akik más országok színeiben, de mindig az összes magyar rokonszenvétől kísérve érték el sikereiket. Ha a spanyol állampolgár Kocsis Sándor vagy a bukarestiként emlegetett Bölöni László BEK-döntőt játszott, az nemcsak a marosvásárhelyi, de a győri, szolnoki vagy torontói magyar szurkolókat is büszkévé tette, ha pedig a szovjetek eltiltották a magyar sportolókat a Los Angeles-i játékoktól, hát jött a zágoni Szabó Kati, és négy aranyérmével, egy ezüstérmével ő lett az egész olimpia legsikeresebb sportolója. Isten hozta, Katalin, az Év Sportolója Gálán!

Engedjék meg, hogy köszöntsem másik díszvendégünket is, akinek ugyancsak be kell vallanunk, hogy mindig neki szurkoltunk, mind a kilenc Grand Slam-győzelme alkalmával. Hogyan is tehattünk volna másként, amikor a neve: Szeles Mónika?

Köszönöm, hogy eljött ma Budapestre és köszönöm a 2017-ben is világraszóló sikereket elérő, a sportújságírók 60. választásán a jelöltek közé kerülő magyar sportolóknak és edzőiknek, hogy a versenyek előtt és után, hazai és külföldi edzéseik között ilyen sokan elfogadták a megívásunkat, hogy a televízió nyilvánossága előtt ünnepelhessük és díjazhassuk őket ma este. Köszöntöm Schmitt Pált, volt köztársasági elnököt, a Nemzet Sportolóját, dr. Szabó Tünde, sportért felelős államtitkár asszonyt, Novotny Zoltánt, a Magyar Sportújságírók Szövetsége tiszteletbeli elnökét. Kulcsár Krisztiánt, a Magyar Olimpiai Bizottság, Szabó Lászlót, a Magyar Paralimpiai Bizottság elnökét, dr. Fürjes Balázs kormánybiztos urat, a sportági szakszövetségek és a sportegesületek megtisztelően nagy számban jelenlévő elnökeit, képviselőit. Köszöntöm Nenad Lalovics urat, a Nemzetközi Birkózószövetség, dr. Aján Tamást, a Nemzetközi Súlyemelő-szövetség és Marius Vizert, a Nemzetközi Judószövetség elnökét, Ratko Kovacicot, az Európai Paralimpiai Bizottság elnökét, Berzi Sándort, az Magyar Labdarúgó -szövetség alelnökét, Budapest és a IX. kerület képviselőjében Szalay-Bobrovniczky Alexandra főpolgármester-helyettes asszonyt és Bácskai János polgármester urat, Székely Dávidot, az M4 Sport csatornaigazgatóját, köszöntöm az elmúlt hatvan év díjazottait, a Nemzet Sportolóit, az MSÚSZ tisztségviselőit, határokon belüli és azokon túli tagjainkat, a média képviselőit, támogatóinkat, minden vendégünket és a tévénézőket, a magyar szurkolókat világszerte.

Legyen szép az estéjük, érezzék jól magukat a bajnokok bajnokainak társaságában!